

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 21

ביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון

ביאור הפסוק "ואהיה אצלו אמון"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/21](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/21)

1 ביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון

ביאור על הפסוק "ואהיה אצלו אמון".

2 א הנה ענין סה"ע [ספירת העומר] הוא בחי' מוחין דיניקה והוא בחי' מיתוק הגבורות. ונעשה ע"י מיתוק

הגבורות באדם שהוא בחינת אתכפא ואתהפכא כי הקליפות שרשם בחינת גבורות.

1. כעת, ספירת העומר היא בחינת מוחין דיניקה, והיא בחינת המתקת הגבורות. הדבר נעשה באמצעות המתקת הגבורות שבאדם, שהיא בחינת אתכפא ואתהפכא; שכן שורש הקליפות הוא בחינת גבורות.

ולכן בחינת לאכפא לסט"א [לסטרא אחרא] ולאהפכא מחשוכא לנהורא הוא ענין מיתוק הגבורות, ויעקב חבל נחלתו כתיב וכמשל החבל שראשו אחד קשור למעלה וקצהו למטה שע"י

לכן, בחינת הכנעת הסטרא אחרא והפיכת החושך לאור היא ענין המתקת הגבורות. ועל יעקב נאמר: "יעקב חבל נחלתו". הדבר דומה לחבל שקצהו האחד קשור למעלה וקצהו האחר למטה, כך שעל ידי

שמושך החבל מלמטה נמשך כמ"כ [כמו כן] למעלה, כך ע"י המתקת הגבורות הנ"ל באדם מעורר ג"כ למעלה שיתמתקו הגבורות, ופ"י וענין המיתוק היינו שהגבורות עצמן נעשים מתוקים,

משיכת החבל מלמטה, גם הקצה שלמעלה נמשך. כך גם, באמצעות המתקת הגבורות שבאדם שהזכרה לעיל, האדם מעורר למעלה שגם הגבורות יומתקו. משמעותה ותוכנה של ההמתקה הם שהגבורות עצמן נעשות מתוקות,

כמו עד"מ שממתיקים מאכל חמוץ הרי גם הוא עצמו בחינת מאכל רק שהוא חמוץ ועתה ממתיקים אותו ואז נעשה מרקחת ומשיב הנפש. כך בחי' מיתוק הגבורות שהם עצמן מתמתקים ואז הם מעולים ומשובחים יותר.

כמו למשל, כאשר ממתיקים מאכל חמוץ: גם הוא מאכל, אלא שהוא חמוץ; כעת ממתיקים אותו, ואז הוא נעשה מעדן ומשיב את הנפש. כך גם בבחינת המתקת הגבורות: הן עצמן מתמתקות, ואז הן מעולות ומשובחות יותר.

3 וזהו בחי' מוחין דיניקה כמשל דם נעכר ונעשה חלב שהם עצמו שהוא בחי' גבורות נהפך לחלב חוורתא חסדים כו'.

וזהו בחינת המוחין של תקופת היניקה, בדומה לאמור: "דם נעכר ונעשה חלב" — הדם עצמו, שהוא בחינת גבורות, הופך לחלב לבן, לחסדים וכו'.

וזהו ענין מ"ד [מ"ן דוכרין] ימי ספירת העומר משביעי של פסח עד שבועות. כי שש"פ [שביעי של פסח] הוא לידת הנשמות ואחר הלידה הוא בחי' יניקה הגדלת המדות. וזהו כמ"ש והניף את העומר כו' לרצונכם. וזהו עניינם של ארבעים וארבעת ימי ספירת העומר, מהיום השביעי של פסח ועד שבועות. היום השביעי של פסח הוא לידת הנשמות, ולאחר הלידה באה בחינת היניקה — גידול המדות. וזהו שכתוב: "והניף את העומר... לרצונכם".

היינו שעיקר המכוון להפך הרצון והמדות שבנפש הבהמית שתהיינה לה' ואז הם משוכחות יותר ממדות שבנפש האלקית וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] טוב זה יצ"ט [יצר טוב] מאד זה יצה"ר [יצר הרע]

כלומר, הכוונה העיקרית היא להפוך את הרצון ואת המדות של נפש הבהמית, כך שיהיו לה'; ואז הם משוכחים יותר מהמדות של נפש האלקית. ועל כך אמרו חז"ל: "טוב — זה יצר טוב; מאד — זה יצר הרע".

(ועיין בזהר פ' יתרו דס"ח ע"ב ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם) ומטעם זה ג"כ ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבעלי תשובה עומדים כו' ונודע שאין פ"י תשובה על עבירות דוקא

(ועיין בזהר, פרשת יתרו, דף ס"ח ע"ב, ובפירוש הרמ"ז שם). ומאותו טעם אמרו חז"ל גם: "במקום שבעלי תשובה עומדים...". וידוע שאין פירוש המילה תשובה דווקא על עבירות;

אלא שצ"ל בכל אדם כל ימיו בתשובה להתקרב לה' בבחינת פכ"פ [פנים בפנים] והיינו ע"י להפך הרצון והמדות מבחי' יש כו'.

אלא שכל אדם צריך להיות בתשובה כל ימיו, כדי להתקרב לה' בבחינת פנים אל פנים; והדבר נעשה על ידי הפיכת הרצון והמדות מבחינת יש וכו'.

4 והטעם בזה שע"י בירור מדות נה"ב [נפש הבהמית] נק' טוב מאד הוא משום שהמדות שבנה"ב [שבנפש הבהמית] מצד עצם מציאותן הן תקיפים וחזקים יותר ממדות שבנפש האלקית כיתרון הגבורה בבהמה מבאדם אלא שהיא בהמה.

והטעם לכך שעל ידי בירור מדותיה של נפש הבהמית הדבר נקרא "טוב מאוד" הוא שמדותיה של נפש הבהמית, מעצם מציאותן, חזקות ועוצמתיות יותר ממדותיה של נפש האלקית, בדומה ליתרון כוחו של בעל חיים על כוחו של אדם — אלא שהוא בעל חיים.

אבל כשהבהמה נכלל בבחי' אדם אזי הוא רב כחו מאד כי שרשם מבחי' פני אריה פני שור שאהבתם ויראתם גדולה לאין שיעור וכמ"ש בזהר בהעלתך

אבל כאשר הבהמה נכללת בבחינת אדם, כוחה גדול מאוד, שכן שורשה הוא מבחינת "פני אריה" ו"פני שור", שאהבתם ויראתם גדולות לאין שיעור, וכמו שכתוב בזהר, בפרשת בהעלותך.

(דף קנ"ד א') ש"ע אלף אריותא סוחרנא דהאי אריה כו' כד געי האי אריה מזדעזעין רקיעין כו'.

(דף קנ"ד ע"א): "שלוש מאות ושבעים אלף אריות מקיפים את האריה הזה וכו'; כאשר האריה הזה שואג, הרקיעים רועדים וכו'".

והטעם בכ"ז [בכל זה] הוא כי גם בעולם התיקון עצמו שרש המדות הוא למעלה מהשכל כי או"א [אבא ואימא] במזלא תליין

והטעם לכל זה הוא שגם בעולם התיקון עצמו שורש המדות הוא למעלה מן השכל, שהרי אבא ואמא "תלויים במזלא",

אבל ז"א בעתיקא אחיד ותליא רק שיציאותו והתגלותו הוא ע"י בינה וכמשל בן זכר שאע"פ [שאף על פי] שמתגדל ברחם האם ומשם נולד עכ"ז [עם כל זה] הרי עצמותו נלקח מלמעלה ממנה כו'

אבל ז"א "אחוז ותלוי בעתיקא"; אלא שהתהוותו והתגלותו הן באמצעות בינה. הדבר דומה לבן זכר: אף שהוא גדל ברחם אמו ונולד ממנה, בכל זאת עצמותו נלקחת ממקום שלמעלה ממנה וכו'.

[ולפעמים ג"כ יפה כח הבן מכח האב ועמ"ש בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה בפי יתרו].
[ולפעמים גם יפה כוח הבן מכוח האב. ועיין מה שכתוב במאמר המתחיל "להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה", בפרשת יתרו].

5 והנה זהו אפילו במדות דז"א דתיקון. וכ"ש [וכל שכן] בירור המדות שמעולם התהו כו'. שכשמתבררים מהשבירה הרי כחם רב מאד

והנה, הדבר נכון אפילו לגבי המדות של ז"א דתיקון, וכל שכן לגבי בירור המדות מעולם התהו וכו': כאשר הן מתבררות מן השבירה, כוחן רב מאוד.

וזהו ענין מיתוק הגבורות וזהו פי' לרצונכם כו'. ומי הוא הממתיק אותן היינו בחי' החסדים.

וזהו ענין המתקת הגבורות, וזהו פירוש "לרצונכם" וכו'. ומי הוא הממתיק אותן? בחינת החסדים.

6

והנה הי"ח [ה' חסדים] הן מחסד שבחסד עד חסד שבהוד כי החסדים דיסוד ומלי הם רק כללות הי"ח [ה' חסדים] וכללות דכללות כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בכוונות דהו"ר [דהושענא רבה] והי"ח [וה' חסדים] אלו זהו ה' ימים דספירת העומר שלפני שביעי של פסח.

והנה, חמשת החסדים נמשכים מחסד שבחסד ועד חסד שבהוד, שכן החסדים שביסוד ובמלכות הם רק כללותם של חמשת החסדים, וכללות הכללות, כפי שכתוב בפרי עץ חיים, בכוונות הושענא רבה. וחמשת החסדים הללו הם חמשת הימים של ספירת העומר שלפני היום השביעי של פסח.

7

ויום ראשון דפסח הוא בחי' מוחין דא"א [דאבא ואימא] מקור המדות ולכן גומרים בו את ההלל. משא"כ יום ב' דפסח מתחיל ספה"ע [ספירת העומר] הוא בחי' המדות.

היום הראשון של פסח הוא בחינת המוחין של אבא ואמא (חכמה ובינה), שהם מקור המדות; לכן אומרים בו את ההלל השלם. לעומת זאת, היום השני של פסח, [שבו] מתחילים לספור את העומר, הוא בחינת המדות.

ולכן בא"י [בארץ ישראל] אין גומרים את ההלל ביום ב', והנה בשביעי של פסח שהוא בחי' לידת הנשמות בבריאה אשר שם יש יניקת החיצונים ע"כ צ"ל מיתוק הגבורות ע"י אתכפא ואתהפכא שהאדם מזכך מדותיו כו'.

לכן בארץ ישראל אין אומרים את ההלל השלם ביום השני. והנה, ביום השביעי של פסח, שהוא בחינת לידת הנשמות בעולם הבריאה, שבו החיצונים יונקים, יש להמתיק את הגבורות באמצעות הכנעה והפיכה, שבהן האדם מזכך את מדותיו וכו'.

וה' ימים שלפני שביעי של פסח הם בבחי' אצילות ששם כתיב לא יגורך רע והם הי"ח [ה' חסדים] הממתיקים הגבורות כו'.

אך חמשת הימים שלפני היום השביעי של פסח הם בבחינת עולם האצילות, שעליו נאמר: "לא יגורך רע"; והם חמשת החסדים הממתיקים את הגבורות וכו'.

8

והנה ספה"ע [ספירת העומר] הוא בחי' מוחין דיניקה ועד"מ החלב מגדל אברי הולד כך המדות הם בבחי' קטנות כמו שהיו בתהו בבחי' נקודות וע"י החלב נעשה הגדלת המדות.

והנה, ספירת העומר היא בחינת מוחין של יניקה. וכמו, למשל, שהחלב מגדל את איברי התינוק, כך המדות נמצאות במצב של קטנות, כפי שהיו בתהו, בבחינת נקודות; והחלב מביא לגדילת המדות.

ששבעה מדות נעשים שבעה שבועות לפי שכל א' מתכללת משבעה וע"כ בכל מדה יש ז' ימים.

שבע המדות נעשות לשבעה שבועות, משום שכל אחת כלולה משבע; לכן בכל מדה יש שבעה ימים.

וזהו ענין ההגדלה [ועמ"ש ע"פ שתיתי ייני עם חלבי]. ועי"ז נעשים כלי קיבול רחב לקבל התורה בשבועות הוא בחי' ואהי' [ואהיה] אצלו אמון כו' שתי הלחם כו':

וזהו ענין הגדילה [ועיינו במה שנכתב על הפסוק "שתיתי ייני עם חלבי"]. ועל ידי כך נעשות המדות כלי קיבול רחב לקבלת התורה בשבועות, שהיא בחינת "ואהי' אצלו אמון" וכו', שתי הלחם וכו'.

9 ב וענין ואהיה שעשועים. יובן בהקדים מ"ש בדוד זמירות היו לי חוקיך ונענש ע"ז. ויש להקדים ענין אור א"ס ב"ה.

ב. את ענין "ואהיה שעשועים" נבין לאחר שנקדים את הכתוב על דוד: "זמירות היו לי חוקיך", שעל כך נענש. תחילה יש להקדים ולבאר את ענינו של אור אין סוף, ברוך הוא.

כי הנה אנו רואים למטה שהתענוג הוא הגדול ורב מכל כחות הנפש והוא ראש ומקור וחיות לכל דבר. הנה אנו רואים בעולם הזה שהתענוג הוא הגדול והשופע ביותר מכל כוחות הנפש, והוא הראש, המקור והחיות של כל דבר.

10 וכמו שאנו רואים עוצם ריבוי מיני תענוגים שיש תענוג בראיה ותענוג בשמיעה ובריה ודבור וטעם כפי שאנו רואים את הריבוי העצום של סוגי תענוג: יש תענוג בראיה, תענוג בשמיעה, וכן בריח, בדיבור ובטעם; וכן בכל מין ממינים אלו יש ריבוי בחי' תענוגים שיש כמה מיני מטעמים שאין טעם אחד דומה לחבירו והטעם הוא מעולם התענוג כו'

וכך גם בכל אחד מסוגים אלה יש ריבוי של סוגי תענוג, שכן יש סוגים רבים של מעדנים, ואין טעם אחד דומה לחברו; והטעם שייך לעולם התענוג וכו'.

וכן יש תענוגים רוחניים כמו התענוג מהשכל ודבר חכמה כו'. נמצא התענוג שלמטה הוא עצום ורב מכל כחות הנפש.

וכך יש גם תענוגים רוחניים, כמו התענוג מן השכל ומדבר חכמה וכו'. נמצא שהתענוג שלמטה עצום וגדול מכל כוחות הנפש.

11 וכל בחי' התענוג שבכוה"ז בכללו הוא רק מהשכירה שנפל פסולת כו' ואין ערוך מהות התענוג שבכוה"ז למהות התענוג שבג"ע [שבגן עדן] התחתון כו' וגבוה מעל גבוה כו' אבל אור א"ס ב"ה נק' מקור התענוגים.

כל בחינת התענוג שבכולם הזה בכללותו נובעת רק מהשכירה, שבה נפלה פסולת וכו'; ואין ערך בין מהות התענוג שבכולם הזה למהות התענוג שבגן עדן התחתון וכו', "וגבוה מעל גבוה" וכו'. אבל אור אין סוף ברוך הוא נקרא "מקור התענוגים".

12 והיינו אור וזיו גילוי א"ס ב"ה ולא עצמותו שבצממותו לא שייך לומר כן. רק בבחי' האור שייך לומר מקור התענוגים והתגלותו הוא בחכמה הנקרא עדן ע"י צמצום רב ועצום

כלומר, אור וזיו של גילוי אין סוף, ברוך הוא, ולא עצמותו, שכן לגבי עצמותו לא שייך לומר כך. רק לגבי בחינת האור שייך לומר "מקור התענוגים". וגילוי הוא בחכמה, הנקראת עדן, באמצעות צמצום רב ועצום;

כי כדי להיות נמשך הארה בחכמה שהוא מקור להשגות הנשמות שאין ערוך אליו ית' צ"ל צמצום רב. שע"י נשתנה ממהות למהות שאין מהות התענוג המתגלה בחכמה מערך מהות מקור התענוגים.

שכן כדי שתימשך הארה בחכמה, שהיא מקור ההשגות של הנשמות, שאין להן כל ערך ביחס אליו יתברך, נדרש צמצום רב. באמצעותו משתנה הדבר ממהות למהות, כך שמהות התענוג המתגלה בחכמה אינה מאותו סוג של מהות מקור התענוגים.

כ"א עד"מ השערות הנמשכים מן המוח שהם בחי' מותרות מותרי מוחין עד שיכול לקוץ ולגלח השערות משא"כ קרום של מוח אם ניקב טרפה.

אלא, בדרך משל, [הדבר דומה ל]שערות הנמשכות מן המוח, שהן בחינת מותרות, מותרי המוח, עד שאפשר לגזור ולגלח את השערות; ואילו קרום המוח, אם הוא ננקב, הבהמה נעשית טריפה.

13 והיינו לפי שהשערות נמשכים מהגלגלת החופה ומכסה על המוחין. וכך למעלה בחי' כתר הנק' גלגלתא הוא המלביש הארת

וזה מפני שהשערות נמשכות מן הגולגולת, החופה על המוח ומכסה אותו. כך גם למעלה: בחינת כתר, הנקראת גלגלתא, היא שמלבישה את הארת

א"ס ב"ה וממנו נמשך אח"כ ע"י שערות ומזלות אבל בחי' תענוג עליון המלוכש בו הוא בחי' א"ס שלמעלה מעלה מבחי' הכתר וגלגלתא.

אין סוף, ברוך הוא, וממנו נמשכת לאחר מכן [ההארה] באמצעות שערות ומזלות; אך בחינת התענוג העליון המלוכש בו היא בחינת אין סוף, שלמעלה מעלה מבחינת כתר וגלגלתא.

14 וענין הכתר הוא תר"ך עמודי אור שהם תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן, והיינו עד"מ בחי' הרצון שבמצות שהן רצון העליון והרצון הוא בחי' חיצוניות היינו בחי' גלגלתא. שחופה ומלביש על הפנימית והוא בחי' עתיקא.

עניינו של כתר הוא תר"ך עמודי אור, שהם תרי"ג מצוות מן התורה ושבע מצוות מדברי חכמים. כלומר, על דרך משל, בחינת הרצון שבמצוות — שהן הרצון העליון. הרצון הוא בחינת החיצוניות, כלומר בחינת גלגלתא, החופה על הפנימיות ומלבישה אותה; והיא בחינת עתיקא.

15 ועד"מ באדם שיש לו רצון כמו לנסוע לאיזה מקום למסחור הרי רצון זה הוא רק חיצוניות אבל הפנימית והמכוון הוא התענוג שיתענג מהריוח שיריוח במסחור ההוא.

למשל, אדם שרוצה לנסוע למקום כלשהו לצורכי מסחר: הרצון הזה הוא רק החיצוניות, ואילו הפנימיות והמטרה הן התענוג שיפיק מהרווח שיריוח באותו מסחר.

וכך בחי' עתיקא תענוג העליון הוא פנימית הרצון שבמצות אלא שהרצון הנק' גלגלתא הוא מלבישו ומעלימו שלא יהיה בגילוי

כך גם בחינת עתיקא: התענוג העליון הוא הפנימיות של הרצון שבמצוות, אלא שהרצון, הנקרא גלגלתא, מלביש אותו ומעלים אותו, כדי שלא יהיה בגילוי,

אלא הרצון בלבד וכענין שתוק כך עלה במחשבה [וכמבואר במ"א בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית].

אלא רק הרצון; וזהו כעין העניין של "שתוק, כך עלה במחשבה". [וכמבואר במקום אחר, בביאור על הפסוק "אני הוי' אלקיכם" שבפרשת ציצית].

וממנו הוא שנמשך אח"כ הארה ע"י צמצום להתלבש בחכמה וזהו ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] בחי' שערות אבא יונק ממזלא ולפיכך אינו ממהות עצם התענוג העליון כו'.

וממנו נמשכת לאחר מכן הארה, באמצעות צמצום, להתלבש בחכמה. וזהו "ביו"ד נברא העולם הבא": בחינת שערות; אבא יונק מהמזלא. לכן אין הוא ממהות עצם התענוג העליון וכו'.

[וזהו בורא קדושים ישתבח שמך שמ"ו בגמטריא רצון שמזה מקבלים כל בחי' הקדושים שהוא בחי' חכמה שנק' קדש כו' ועמ"ש ע"פ את שבתותי תשמרו]

[וזהו "בורא קדושים, ישתבח שמך": שמו בגימטריה רצון, וממנו מקבלות כל בחינות הקדושים, שהיא בחינת החכמה הנקראת קודש וכו'. ועיינו במה שנכתב על הפסוק "את שבתותי תשמרו".]

והנה דוד שיבח התורה בבחינת היותם רצון העליון שזהו ענין זמירות כמשל שמזמרים זמר אי כמה פעמים מגודל יפיו.

והנה דוד שיבח את התורה מצד היותה רצון עליון, וזהו עניין ה"זמירות", בדומה לשיר ששרים פעמים רבות בשל יופיו הרב.

כך עם היות מעלתם זו שהם רצון העליון. הוא זמר אחד שהרי הוא השבח הכולל של כל המצות שכולן הן רצונו.

כך גם מעלתם זו, היותם רצון עליון, היא שיר אחד, שהרי זהו השבח הכולל של כל המצוות — כולן רצונו.

אבל יש לשמוח בזמר זה כל פעם מרוב כל, כי רצון זה הוא למעלה מבחי' החכמה והטעם עד שמבחי' שיערה אחת הנמשכת מהרצון והוא בחי' המזלות כו'

אבל יש לשמוח בשיר הזה בכל פעם, יותר מכל שפע של דברים; שכן רצון זה הוא למעלה מבחינת החכמה והטעם, עד שגם מבחינת שיערה אחת הנמשכת מן הרצון — והיא בחינת המזלות וכו' —

מזה מתהווים כל העולמות ג"ע [גן עדן] התחתון שאמרו עליו מוטב דלידייניה כו' וג"ע [וגן עדן] העליון עד אין קץ כו' ואפילו חכמה עילאה עדן כנ"ל.

ממנה מתהווים כל העולמות: גן עדן התחתון, שעליו אמרו "מוטב דלידייניה וכו'", וגן עדן העליון, עד אין קץ וכו', ואפילו חכמה עילאה, עדן, כנזכר לעיל.

17 ולכן אמר על החוקים שהם המצות שכלא טעם ובאמת כל המצות נקי חוקיך כי אין ערוך הטעם המושג לאמיתית הטעם.

לכן אמר על החוקים, שהן המצוות שאין להן טעם — ובאמת כל המצוות נקראות "חוקיך", שהרי הטעם שאנו משיגים אינו עומד כלל בהשוואה לטעם האמיתי —

זמירות היו לי שהיו יקרים מאד אצלו מאחר שהן רצון העליון ומשערה אי בלבד הנמשך ממנו מתהווים כל החכמות והתענוגים שבעולמות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] כו'.

"היו לי לזמירות": הן היו יקרות לו מאוד, משום שהן הרצון העליון; ומשערה אחת בלבד הנמשכת ממנו מתהוות כל החכמות והתענוגים שבעולמות אצילות, בריאה, יצירה ועשיה וכו'.

[ונמצא שיבח דוד את המצות במעלתם העליונה יותר מבחינת היותם בגי"ע [בגן עדן] העליון תענוג הנשמות כו']

[נמצא שדוד שיבח את המצוות במעלתן העליונה, למעלה מבחינת היותן בגן עדן העליון, שבו הן תענוג הנשמות וכו',

שזהו נמשך רק משערה אי לבד הנמשכת מהרצון והכתר בחי"ע [בחכמה עילאה] מקור ושרש הגי"ע [הגן עדן] והוא שיבחם בבחי' היותם רצון העליון עצמן כו'].

שהרי הדבר נמשך רק משערה אחת הנמשכת מן הרצון והכתר אל החכמה העילאה, מקורו ושורשו של גן עדן; והוא שיבח אותן מצד היותן הרצון העליון עצמו וכו'].

אך מ"מ נענש דוד ע"ז, כי מעלתן זו אינן אלא בחי' חיצוניות שחיצוניותן הוא בחי' רצון העליון וגלגלתא.

אך אף על פי כן נענש דוד על כך, שכן מעלה זו שלהן אינה אלא בחינת החיצוניות; חיצוניותן היא בחינת הרצון העליון וגלגלתא.

18 והיה לו לשבח התורה בבחי' פנימיותה שהוא בחי' התענוג עליון שהוא הגבה למעלה מהרצון עליון כנ"ל [ועי' באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה דוד זמירות קרית להו והלכך גם כו']

היה עליו לשבח את התורה מצד פנימיותה, שהיא בחינת התענוג העליון, הגבוה הרבה מעל הרצון העליון, כנזכר לעיל. [ועיינו באגרת הקודש, בקטע הפותח במילים "דוד, זמירות קרית להו", במילים "ולכך גם כו",

ע"ש והיינו כי הרצון עליון הוא מקור ושרש הנאצלים משא"כ בחי' עתיק כו' ומצד בחי' פנימיותן

עיינו שם. כלומר, הרצון העליון הוא המקור והשרש של הנאצלים, ואילו בחינת עתיק כו' ומצד פנימיותם

הנה יש תענוג פרטי לכל מצוה בפ"ע [בפני עצמו] כו' ולא כמשל זמר אחד כו' [ועמ"ש בד"ה למנצח על

השמינית מענין חיצוניות א"ק [אדם קדמון] ופנימי' [ופנימיות / ופנימית] א"ק [אדם קדמון]].

יש תענוג פרטי לכל מצווה בפני עצמה כו', ולא כמשל של שיר אחד כו'. [ועיינו במה שנכתב במאמר הפותח

במילים "למנצח על השמינית", בענין חיצוניות אדם קדמון ופנימיות אדם קדמון].

19 וזה הי' [היה] הגילוי במ"ת [במתן תורה] דכתיב פנים בפנים דבר ה' שהיה ההתגלות בחינת הפנימית של

המצות שהוא בחי' התענוג עליון של אותו הדבור

וזו הייתה ההתגלות בעת מתן תורה, ככתוב: "פנים בפנים דיבר ה'". ההתגלות הייתה של פנימיות המצוות, שהיא

בחינת התענוג העליון שבאותו דיבור.

ולכן פרחה נשמתם על כל דבור, שכל דבור הי' [היה] בו גילוי עונג בפ"ע [בפני עצמו] כו' וגילוי זה דבחי'

פנים העליונים היינו ע"י שגם מלמטה היה בחי' החזרת פנים

לכן פרחה נשמתם בכל דיבור, מפני שבכל דיבור התגלה תענוג בפני עצמו וכו'. התגלות זו של בחינת הפנים

העליונים באה משום שגם מלמטה הייתה בחינה של הפיכת הפנים,

דהיינו ע"י ז' שבועות מיצ"מ [מיציאת מצרים] עד מ"ת [מתן תורה] שהוא ענין ז' שבועות דספירת העומר

[ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר ר"פ שמות ד"ב סע"ב [סוף עמוד ב] בשם המדרש שגם ביצ"מ [ביציאת

מצרים] ספרו ישראל נ' יום למ"ת [למתן תורה] ועיין בזהר פ' אמור דצ"ז)

כלומר, באמצעות שבעת השבועות שבין יציאת מצרים למתן תורה, שהם עניין שבעת השבועות של ספירת העומר.

[ועיינו בפירוש הרמ"ז על הזוהר, בתחילת פרשת שמות, דף ב' סוף ע"ב, בשם המדרש, שגם ביציאת מצרים ספרו

ישראל חמישים יום עד מתן תורה; ועיינו בזוהר, פרשת אמור, דף צ"ז].

שהפכו פנימיותם וכל המדות שתהיינה לה' לבדו וכמים הפנים לפנים כי לפי הפנים שמראים מלמטה

כן כו'.

שבהם הפכו את פנימיותם ואת כל מדותיהם, שיהיו לה' לבדו; ו"כמים הפנים לפנים", כי לפי הפנים שמראים

מלמטה, כך וכו'.

וכמ"כ [וכמו כן] עכשיו כתיב ואהיה שעשועים יום יום ע"י ק"ש [קריאת שמע] במס"נ [במסירות נפש] בכל יום ממשיכים מלמעלה גילוי התענוג עליון והתלבשותו בנאצלים כתר וחכמה.

וכך גם עכשיו נאמר: "ואהיה שעשועים יום יום". באמצעות קריאת שמע במסירות נפש בכל יום ממשיכים מלמעלה את גילוי התענוג העליון ואת התלבשותו בנאצלים — בכתר ובחכמה.

והם הנק' יום יום. (ועיין ברבות שיר השירים ע"פ ראשו כתם פז מענין יום יום) וזהו אני תורתך שעשעתי.

והם הנקראים "יום יום". (ועיינו כמדרש רבה שיר השירים על הפסוק "ראשו כתם פז", בעניין "יום יום"). וזהו פירוש "אני תורתך שעשעתי".

שכדי להיות תורתך שעשעתי שיתלבש בחי התענוג עליון בהרצון עליון הנק' גלגלתא ובחכמה עילאה הנק' עדן הוא ע"י אני,

כדי שיהיה "תורתך שעשעתי" — כלומר, שבחינת התענוג העליון תתלבש ברצון העליון, הנקרא גלגלתא, ובחכמה העילאה, הנקראת עדן — הדבר נעשה באמצעות "אני",

דהיינו כשעושה מבחיני אני אין שהוא ביטול היש. ע"י דייקא ממשיכים בחי שעשועים ותענוג עליון הנ"ל.

כלומר, כאשר הופכים את בחינת "אני" ל"אין", שהוא ביטול היש. דווקא באמצעות כך ממשיכים את בחינת השעשועים והתענוג העליון הנזכרים לעיל.

20 ויסוד כל התורה הוא ביטול היש לאין שכשלוקח האתרוג למצוה שורה עליו בחי אין ורמ"ח מ"ע [מצות עשה] רמ"ח איברים כמשל האבר שבו נמשך חיות הנפש.

יסוד התורה כולה הוא ביטול היש לאין: כשאדם נוטל אתרוג למצוה, בחינת אין שורה עליו. רמ"ח מצוות עשה הן כנגד רמ"ח איברים, בדומה לאיבר שנמשכת בו חיות הנפש.

וגם הנפש מקבלת ממנו כי לולי האבר לא היתה הנפש עושה פעולתה כו' וכך ע"י המצות נעשה ביטול היש לאין וע"י ביטול

גם הנפש מקבלת ממנו, שכן אילו לא היה האיבר, הנפש לא הייתה יכולה לפעול את פעולתה וכו'. כך גם באמצעות המצוות מתהווה ביטול היש לאין; ובאמצעות הביטול

היש זה מעורר למעלה גילוי אין העליון הוא בחי' תענוג העליון דקמיה באמת כולא כלא חשיבא כי מה שהאדם מבטל עצמו אינו אמת עדיין

של היש, מתעוררת למעלה התגלות האין העליון, שהיא בחינת התענוג העליון, שלגביו באמת הכול נחשב כלא כלום. שכן כשאדם מבטל את עצמו, אין זו עדיין האמת

אלא שע"י נמשך גילוי אין כו' [ובאדר"י] [ובאדרא זוטא] דרפ"ח תחלת ע"ב ובגין כך ע"ק [עתיקא קדישא] איקרי אין והוא למעלה מבחי' גלגלתא כנ"ל ועמ"ש מענין זה ע"פ את שבתותי תשמרו]

אלא שבאמצעות כך נמשכת התגלות האין וכו'. [ובאדר"י דף רפ"ח תחילת ע"ב: "ובגין כך עתיקא קדישא איקרי אין"; והוא למעלה מבחינת גלגלתא, כנ"ל. ועיינו במה שנכתב בעניין זה על הפסוק "את שבתותי תשמרו".]

וזהו ענין שעשועים יום כי בכל יום עושה האדם מיש אין מחדש ועיקר בחי' זו ע"י מס"נ [מסירות נפש] בק"ש [בקריאת שמע] כנ"ל:

וזהו ענין "שעשועים יום יום": בכל יום האדם עושה מחדש אין מן היש; ועיקרה של בחינה זו הוא באמצעות מסירות נפש בקריאת שמע, כנ"ל.

21 ג משחקת לפניו בכל עת. ב' עתים הן כנודע שיש כמה זמנים שונים במל' פעמים עומדת פב"פ [פנים

בפנים] ופעמים עד החזה דז"א ופעמים נקודה תחת היסוד

3. "משחקת לפניו בכל עת". יש שתי עתים, כידוע, שכן יש כמה זמנים שונים במלכות: לפעמים היא עומדת פנים בפנים, לפעמים עד החזה של ז"א, ולפעמים כנקודה מתחת ליסוד.

והיינו שפעמים מקור נשמות ישראל פנימיותם לה' ופעמים בבחי' אחוריים וכמ"ש עת לחבק ועת לרחוק מחבק [וע' בזהר פ' אחרי דני"ח סע"א [סוף עמוד א] וע"ב]

כלומר, לפעמים מקור נשמות ישראל, בפנימיותו, פונה אל ה', ולפעמים הוא בבחינת אחוריים; וכמו שכתוב: "עת לחבק ועת לרחוק מחבק" [ועיי' בזהר, פרשת אחרי, דף נח ע"א וע"ב].

כי וימינו תחבקני כתיב ועי"ז גורם שתהיה פנים בפנים [עמ"ש בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא בענין שכפה עליהם הר כגיגית שהוא בחינת וימינו תחבקני כו']

שהרי כתוב "וימינו תחבקני", ועל ידי כך נגרם שיהיו פנים בפנים [עיי' במה שכתוב בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא, בענין שכפה עליהם הר כגיגית, שהוא בחינת "וימינו תחבקני" וכו',

ע"ש וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער חג הסוכות] ופעמים עת לרחוק מחבק שהחסדים מכוסים ביסוד אימא ואינן מתגלים ומאירים אלא נעלמים בתוך הבינה.

עיין שם, ועיין בפרי עץ חיים, שער חג הסוכות]. ולפעמים יש "עת לרחוק מחבק", כאשר החסדים מכוסים ביסוד אימא ואינם מתגלים ומאירים, אלא נעלמים בתוך בינה.

22 וע"ז אומרים ופרוס עלינו סוכת שלומך ואותה אנו מבקשים וימינך מקרב חיקך כלה שיצאו החסדים מיסוד אימא שהוא בחי' תשבע"פ [תורה שבעל פה] ששם האור גנוז ולהיות ימין ה' עושה חיל כו'.

ועל כך אנו אומרים: "ופרוס עלינו סוכת שלומך"; וזאת אנו מבקשים: "הוצא את ימינך מתוך חיקך", שיצאו החסדים מיסוד אימא, שהיא בחינת התורה שבעל פה, שבה האור גנוז, ושיהיה "ימין הוי' עושה חיל" וכו'.

ועל הבי' עתים הוא אומר משחקת כי בכל אי' מישראל יש בחי' מס"נ [מסירות נפש] ורצון לה' אלא שיש מי שהוא בבחי' אחוריים כו'.

ועל שני הזמנים נאמר "משחקת", שכן בכל אחד מישראל יש בחינה של מסירות נפש ורצון לה'; אלא שיש מי שנמצא בבחינת אחוריים וכו'.

23 ואעפ"כ [ואף על פי כן] גם אז יכול לעבוד עבודה תמה ולמס"נ [ולמסירות נפש] באחד [ועמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו' בענין ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך כו']

ובכל זאת, גם אז הוא יכול לעבוד את ה' עבודה שלמה ולמסור את נפשו ב"אחד" [וראה מה שכתוב במאמר המתחיל "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך" וכו', בעניין "ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמור: זה הדרך" וכו'].

ולכן גם ממנו הוא צחוק מביטול היש לאין ועי"ז מעוררים למעלה גילוי שעשועים עליונים בכתר וחכמה כו'.

ולכן גם ממנו בא הצחוק מביטול היש לאין; ובכך מעוררים למעלה גילוי של שעשועים עליונים בכתר ובחכמה וכו'.

[ושחוק זהו ענין התגלות התענוג ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער לידת המוחין פ"ב [פרק ב'] ושער לאה ורחל פ"ג [פרק ג'] דשחוק הוא ב"פ [בי פעמים] אור וכן ואהבת ב"פ [בי פעמים] אור, וב"פ [ובי פעמים] אור זהו ענין ושמתי כד כד,

[והצחוק הוא ענין גילוי התענוג. ועיין בעץ חיים, שער לידת המוחין, פרק ב', ובשער לאה ורחל, פרק ג', שצחוק הוא פעמיים אור, וכך גם "ואהבת" הוא פעמיים אור; ופעמיים אור הוא ענין "ושמתי כד כד",

והיינו כ"ד אותיות שיש בפסוק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] דק"ש [דקריאת שמע] שחרית וערבית וכנ"ל שע"י ביטול היש ומס"נ [ומסירות נפש] דק"ש [דקריאת שמע] נמשך התענוג עליון והשחוק כו' כלומר, כ"ד האותיות שבפסוק "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" שבקריאת שמע של שחרית ושל ערבית; וכאמור, באמצעות ביטול היש ומסירות הנפש שבקריאת שמע נמשכים התענוג העליון והשחוק וכו'.

וע"ש דפ"ב [דפרק ב'] כ"ד זהו ענין אשת חיל כו' ומזה יובן ענין ימין ה' עושה חיל, ועיין באוצ"ח [באוצרות חיים] דנ"ח מענין זה (ועיין בב"י [בבית יוסף] ומ"א [ומגן אברהם] סס"י [סוף סימן] תק"ס)

ועיין שם, בפרק ב, שענין כ"ד הוא "אשת חיל" וכו'; ומכאן יובן ענין ימין ה' עושה חיל. ועיין באוצרות חיים, דף נ"ח, בענין זה. (ועיין בבית יוסף ובמגן אברהם בסוף סימן תק"ס).

ועכשיו נאמר בתורה משחקת לפניו בכל עת ולעתיד אז ימלא שחוק פינו גם שחוק כחשבון מקור חיים ע"ש

וכעת נאמר על התורה: "משחקת לפניו בכל עת", ולעתיד לבוא: "אז ימלא שחוק פינו". גם "שחוק" שווה בגימטריה ל"מקור חיים", הנקרא כך משום

כי עמך מקור חיים והוא ג"כ כחשבון גימטריא אור א"ס שעל ידי גילוי אור אין סוף ב"ה נמשך התענוג עליון

"כי עמך מקור חיים"; וגם הוא שווה בגימטריה ל"אור אין סוף", שכן גילוי אור אין סוף ברוך הוא ממשיך את התענוג העליון,

שהוא מקור חיים מקור התענוגים והתגלות התענוג זהו ענין השמחה והשחוק ועיין בזהר ס"פ וילך ובפ' וירא דק"ד א' ובפ' חיי שרה דף קכ"ז א' ועיין בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בישע"י [בישעיה] ע"פ ולא בכסף תגאלו מענין ישחק בשי"ן]:

שהוא מקור חיים, מקור התענוגים; וגילוי התענוג הוא ענין השמחה והשחוק. ועיין בזהר, סוף פרשת וילך, ובפרשת וירא, דף ק"ד ע"א, ובפרשת חיי שרה, דף קכ"ז ע"א; ועיין בלקוטי תורה של האריז"ל על ישעיהו, על הפסוק "ולא בכסף תגאלו", בענין "ישחק" בשי"ן.

24 משחקת בתבל ארצו. הארץ הדום רגלי היא המלי ותבל ארצו פי' תבל ב"פ [בי פעמים] אריה ב"פ [בי פעמים] יראה דהיינו בחיות ובאופנים.

"משחקת בתבל ארצו" — בעולם המיושב, ארצו. "והארץ הדום רגלי": הארץ היא מלכות. "תבל ארצו" פירושו: תבל הוא פעמיים אריה, ופעמיים יראה, כלומר בחיות ובאופנים.

אריה שאג ע"י התבוננות איך שהוא ית' קדוש ומובדל לא כהתלבשות הנפש בגוף כו' וכי בחי' אלו יש בישראל

"אריה שאג" — מתוך התבוננות בכך שהוא יתברך קדוש ומובדל, ואינו מתלבש בעולמות כפי שהנפש מתלבשת בגוף וכו'. ושתי בחינות אלו קיימות בישראל,

כי יש שיש לו נפש דעשיי [דעשייה] ויש שיש לו רוח דיצירה [ועיי' בזהר ר"פ משפטים דצ"ד ע"ב] ועל שניהם אומר משחקת שמשניהם נעשה שחוק למעלה כנ"ל.

שכן יש מי שיש לו נפש מעשיה, ויש מי שיש לו רוח מיצירה [ועיינו בזהר, בתחילת פרשת משפטים, דף צד ע"ב]; ועל שניהם נאמר "משחקת", מפני שעל ידי שניהם נעשה למעלה שחוק, כפי שנתבאר לעיל.

[ובע"ח [ובעץ חיים] שער תיקון נוק' [נוקבא] ספ"ב [סוף פרק ב'] פ"י ג"כ ענין תבל ב"פ [בי פעמים] רי"ו אלא דפ"י שרומז להמשכה גבוה מאד וכמ"ש ג"כ בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ק"ש [קריאת שמע] שעל המטה פ"ו.

[ובעץ חיים, בשער תיקון נוקבא, בסוף פרק ב, מפרש גם כן את ענין תבל כפעמיים רי"ו, אלא שלדבריו הדבר רומז להמשכה נעלית מאוד; וכן נכתב גם בפרי עץ חיים, בשער קריאת שמע שעל המטה, פרק ו.

אכן י"ל [יש לומר] דהמשכה עליונה זו נמשך ע"י האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] דכי בחי' אריה הנ"ל וזהו משחקת בתבל ארצו שמבחי' אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] דתבל ארצו שבישראל נמשך בחינת שחוק ותענוג עליון והוא שרש המשכה עליונה שבע"ח [שבעץ חיים] ופע"ח [ופרי עץ חיים] שם]:

אולם יש לומר שהמשכה נעלית זו נמשכת באמצעות האתערותא דלתתא של שתי בחינות האריה שהוזכרו לעיל. וזהו "משחקת בתבל ארצו": מבחינת האתערותא דלתתא של "תבל ארצו" שבישראל נמשכים בחינת השחוק והתענוג העליון; וזוהי שורש ההמשכה הנעלית המתוארת שם בעץ חיים ובפרי עץ חיים.]

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/21

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק